

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Bioetikos pagrindai	

Anotacija
Kurso metu studentai supažindinami su sveikatos etika, pagrindinėmis etikos sąvokomis, visuomenės sveikatos principais ir problemomis. Analizuojami svarbiausi nacionaliniai ir tarptautiniai sveikatos ir visuomenės sveikatos etikos kodeksai ir kiti sveikatos etikos aspektus reglamentuojančių norminių dokumentų nuostatai. Studentai įgyja gebėjimą nustatyti pagrindines etines dilemas ir problemas visuomenės sveikatos aktualijų srityje. Kursas yra grįstas probleminių sveikatos etikos atvejų aptarimu, leidžiančiu studentams pagilinti kritinius, analitinius ir komunikacinius gebėjimus.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Asist. dr. Margarita Poškutė Kitas (-i): Sveikatos mokslų instituto Sveikatos etikos, teisės ir istorijos centro dėstytojai	Medicinos fakultetas, Sveikatos mokslų institutas, Sveikatos etikos, teisės ir istorijos centras

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	Privalomas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	2 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Studentas turi būti išklausęs (įsisavinęs) „Visuomenės sveikatos įvado“ kursą.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
4 kreditai	108	50	58

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Suteikti studentams žinių apie sveikatos etikos sampratą, principus ir problemas, ugdyti visuomenės sveikatos specialistą, savo profesinę veiklą grindžiantį profesinės etikos principais ir pacientų teisėmis.			
Studijų programos studijų siekiniai	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1.1.	Analitinio ir kritinio mąstymo ugdymas.	Diskusijos seminarų metu, atvejų pristatymai.	Probleminių sveikatos etikos atvejų pristatymas auditorijai; pasisakymo konstruktyvumo vertinimas seminarų metu.
3.1.	Gebėjimas dirbti komandoje.	Diskusijos seminarų metu, atvejų pristatymai.	Probleminių sveikatos etikos atvejų parengimas su kolega ir pristatymas auditorijai; diskusijos dėl atvejų ir pasisakymų konstruktyvumo vertinimas seminarų metu.
4.1.	Gebėjimas dirbti savarankiškai.	Tiriamieji darbai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, filmuotos medžiagos peržiūra, atvejų pristatymų	Atsakymai į egzaminų klausimus raštu, pasirinkto probleminio sveikatos etikos atvejo pristatymas auditorijai ir pasisakymo

		rengimas), individualus atvejo pristatymas.	konstruktyvumo vertinimas seminarų metu.
6.1.	Visuomenės sveikatos etinių dilemų ir problemų identifikavimas ir kritinis jų vertinimas.	Tiriamieji darbai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, filmuotos medžiagos peržiūra, atvejų pristatymų rengimas) probleminis dėstymas, grupės diskusija, individualus ir grupinis atvejų pristatymas.	Atsakymai į egzaminą klausimus raštu, pasirinkto probleminio sveikatos etikos atvejo pristatymas auditorijai ir pasisakymo konstruktyvumo vertinimas seminarų metu.
10.1.	Prevencinių sveikatos intervencijų bei programų etinių problemų identifikavimas ir vertinimas.	Tiriamieji darbai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, filmuotos medžiagos peržiūra, atvejų pristatymų rengimas) probleminis dėstymas, grupės diskusija, individualus ir grupinis atvejų pristatymas.	Atsakymai į egzaminą klausimus raštu, pasirinkto probleminio sveikatos etikos atvejo pristatymas auditorijai ir pasisakymo konstruktyvumo vertinimas seminarų metu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į sveikatos etiką.	2		2				4	4	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais, išsirinkti 2 probleminius atvejus, kurie bus pristatyti seminarų metu.
2. Sveikatos priežiūros specialistų ir pacientų tarpusavio santykių etiniai aspektai (paternalizmas, asmens autonomija, privatumas, konfidencialumas).	2		4				6	6	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
3. Reprodukcinė sveikata. Žmogaus gyvybės pradžios etinės kolizijos.	2		4				6	6	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
4. Žmogaus audinių ir organų transplantacijos etiniai aspektai.	2		2				4	6	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
5. Biomedicininis tyrimų etika.	2		2				4	6	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
6. Visuomenės sveikatos tyrimų etiniai aspektai. Visuomenės sveikatos tyrimai krizių akivaizdoje.	2		4				6	8	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su

									atitinkamais teisės aktais.
7. Žmogaus gyvybės baigties klausimai.	2		2				4	6	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
8. Visuomenės sveikatos etiniai aspektai: sveikatos apsauga, sveikatos stebėseną, infekcinių, lėtinių, psichinių ligų ir traumų prevencija; sveiko gyvenimo būdo skatinimas ir reagavimas į ekstremalias visuomenės sveikatos situacijas. Naujųjų technologijų panaudojimas visuomenės sveikatoje.	4		12				16	16	Pasiruošti seminarui: perskaityti nurodytą literatūrą, susipažinti su atitinkamais teisės aktais.
Iš viso	18		32				50	58	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas seminarų metu vykstančiose diskusijose	20	Semestro metu	Aktyvus dalyvavimas seminaruose, jų metu išsakytų komentarų konstruktyvumas. Dalyvavimas seminaruose privalomas. Neatsiskaitę už praleistus seminarus studentai neprileidžiami prie egzamino.
Dviejų atvejų pristatymas	40	Semestro metu	1. Atvejų pristatymo kokybė (2 balai): - pateiktas atvejo kontekstas (medicininės, socialinės ar kt. aplinkybės, svarbios nagrinėjant atvejį), - pateikti skirtingi pristatomo atvejo etiniai vertinimai ir jų pagrindimas, - rėmimasis galiojančiais norminiais dokumentais, - suformuluoti etiniai klausimai grupinei diskusijai. 2. Grupinių diskusijų (vykstančių po atvejo pristatymo) santraukų kokybė (2 balai): - apibendrinamos diskusijų metu išsakytos pozicijos ir jų pagrindimas, - įvertinama prieštaraujančių nuomonių konsensuso galimybė, - asmeninės nuomonės išsakymas ir gebėjimas ją pagrįsti, - nurodyti literatūros šaltiniai.
Teorinis testas (raštu): 2 atviri klausimai, kiekvienas vertinamas po 2 balus	40	Sesijos metu	1. Atsakymų tikslumas, nuoseklus dėstymas bei aiškumas – 2 balai. 2. Sugebėjimas argumentuotai pagrįsti savo pateikiamus atsakymus – 2 balai

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Barret DH, Ortmann LH, Dawson A, Saenz C, Reis A, Bolan G	2016	Public Health Ethics: Cases Spanning the Globe		Springer International Publishing http://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-319-23847-0
Nuffield Council on Bioethics	2022	Ethics tools for decision-makers: Responding to public health threats		https://www.nuffieldbioethics.org/publication/ethics-tools-for-decision-makers-responding-to-public-health-threats/
Nuffield Council on Bioethics	2020	Research in global health emergencies: ethical issues. Short report		https://www.nuffieldbioethics.org/publication/research-in-global-health-emergencies-ethical-issues/

European Commission	2015	Ethics assessment in different fields. Public Health ethics		http://satoriproject.eu/media/2.c.5-Public-health-ethics.pdf
Mastroianni AC. (ed.), Kahn JP (ed.), Kass NE (ed.)	2019	The Oxford handbook of public health ethics		Oxford University Press
Nuffield Council on Bioethics	2007	Public health: ethical issues		https://cdn.nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Public-health-ethical-issues.pdf
ten Have HAMJ, ter Meulen RHJ, van Leeuwen E.	2003	Medicinos etika		Vilnius, Charibdė
Čekanauskaitė A., Gefenas E.	2016	Etiniai bendravimo su onkologinėmis ligomis sergančiaisiais aspektai / Krūties vėžys: moksliniai ir klinikiniai aspektai		Vilnius, Nacionalinis vėžio institutas
Shalev C.	2015	Reproductive Ethics / Encyclopedia of Global Bioethics		Springer Science + Business Media Dordrecht
Dalal AR	2015	Organ Transplantation / Encyclopedia of Global Bioethics	World Journal of Transplantation 5(2)	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4478599/
Europos Komisija	2010	Europos tyrimų etikos vadovėlis		https://www.smi.mf.vu.lt/application/files/9816/8413/9352/European_Textbook_on_Ethics_in_Research-Lithuanian.pdf
Kimsma GK.	2015	Euthanasia: Active		Springer Science + Business Media Dordrecht
Papildoma literatūra				
Gefenas E.	2003	Psichiatrija ir medicinos etika / Psichiatrija		Vilnius, Vaistų žinios
Public Health Leadership Society	2002	Principles of the Ethical Practice of Public Health		https://www.apha.org/-/media/files/pdf/membergroups/ethics/ethics_brochure.ashx
Grill K, Dawson A.	2017	Ethical Frameworks in Public Health Decision-Making: Defending a Value-based and Pluralistic Approach	Health Care Analysis, 25 (4)	https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10728-015-0299-6
Iltis AS	2015	Organ Transplantation / Encyclopedia of Global Bioethics		Springer Science + Business Media Dordrecht
Evan D., Evans M.	1999	Padorus pasiūlymas		Vilnius, Charibdė

COURSE UNIT DESCRIPTION

Course unit title	Code
Fundamentals of Bioethics	

Annotation
During the course, students are introduced to bioethics, basic ethical concepts, public health principles, and problems. The most important national and international codes of bioethics and public health ethics, and other regulatory documents regulating aspects of bioethics are analyzed. Students acquire the ability to identify the main ethical dilemmas and problems in public health. The course is based on the discussion of problematic bioethics and public health ethics cases, allowing students to deepen their critical, analytical, and communication skills.

Lecturer(s)	Department, Faculty
Coordinating: Assist. Prof. Dr. Margarita Poškutė Other: Other teaching staff of the Centre for Health Ethics, Law and History and the Department of Public Health at the Institute of Health Sciences	The Faculty of Medicine, Institute of Health Sciences, Department of Medical History and Ethics

Study cycle	Type of the course unit
First cycle	Compulsory

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Face-to-face	Fourth semester	English

Requisites
Prerequisites: Co-requisites (if relevant): none

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
4	108	50	58

Purpose of the course unit: programme competences to be developed			
To provide students with knowledge about the concept of health ethics, principles and problems, to facilitate development of public health specialists following principles of professional ethics and patients' rights in their professional activities.			
Learning outcomes of the study programme	Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
1.1	Development of analytic and critical thinking.	Discussions during the seminars and the case presentations.	Assessment of the case presentation to the audience; the constructive comments during the seminars.
3.1	Ability to work in the team.	Discussions during the seminars and the case presentations.	Assessment of the group case presentation to the audience; the constructive comments during the seminars.
4.1	Ability to work independently.	Exploratory activities (search for information, literature, and video material review; preparation for the case presentation); problem-based	Answers to the exam questions, assessment of the case presentation to the audience, and constructive

		learning; group discussion; and individual and group presentations.	comments during the seminars.
6.1	Identification and critical evaluation of ethical dilemmas and problems in public health.	Exploratory activities (search for information, literature, and video material review; preparation for the case presentation); problem-based learning; group discussion; and individual and group presentations.	Answers to the exam questions, assessment of the case presentation to the audience, and constructive comments during the seminars.
10.1	Identification and evaluation of ethical issues in preventive health interventions and programs.	Exploratory activities (search for information, literature, and video material review; preparation for the case presentation); problem-based learning; group discussion; and individual and group presentations.	Answers to the exam questions, assessment of the case presentation to the audience, and constructive comments during the seminars.

Course content: breakdown of the topics	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship/work placement	Contact hours, total	Individual work	Assignments
1. Introduction to health ethics.	2		2				4	4	Literature review, case presentation, and written assignment.
2. Ethical aspects of health care provider-patient relationship (paternalism, autonomy, privacy, confidentiality).	2		4				6	6	Literature review, case presentation, and written assignment
3. Reproductive health. Ethical issues arising in the beginning of human life.	2		4				6	6	Literature review, case presentation, and written assignment
4. Ethical issues of human organ and tissue transplantation.	2		2				4	6	Literature review, case presentation, and written assignment
5. Health research ethics.	2		2				4	6	Literature review, case presentation, and written assignment
6. Public health research. Research in global health emergencies	2		4				8	8	Literature review, case presentation, and written assignment
7. Ethical aspects related to the end of human life.	2		2				6	6	Literature review, case presentation, and written assignment
8. Ethical issues of public health: health protection, health surveillance, prevention of contagious and chronic diseases, mental disorders and injuries; health promotion and disaster response. The use of new technologies in public health.	4		12				16	16	Literature review, case presentation, and written assignment
Total	18	32					50	58	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Assessment of students' activity during seminars	20	During the semester	Active participation in seminars and constructive comments.

			Participation in the seminars is mandatory. Students who have not completed assignments for missed seminars are not allowed to take the exam.
Presentations of 2 cases	40	During the semester	1. Quality of the presented case (2 scores): • Is the case context provided (medical, social, or other circumstances relevant in analyzing the case)? • Are different ethical perspectives of the presented case and their justification presented? • Are valid regulatory documents being used? • Are ethical questions for group discussion provided? 2. Quality of summaries of group discussions (taking place after the case presentation) (2 scores): • Is there a summary of the positions expressed during the discussions and their justification? • Is the possibility of consensus between opposing opinions assessed? • Does a student provide a personal opinion and substantiate it? • Are literature sources indicated?
Answering the questions regarding 2 cases (in writing)	40	During the session (according to the VU MF exam schedule)	- Comprehensiveness and quality of the argumentation; - Ability to demonstrate a good knowledge of lecture materials and required readings.

Author	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication; pages	Publishing house or internet site
Required reading				
Barret DH, Ortmann LH, Dawson A, Saenz C, Reis A, Bolan G	2016	Public Health Ethics: Cases Spanning the Globe		Springer International Publishing http://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-319-23847-0
Nuffield Council on Bioethics	2022	Ethics tools for decision-makers: Responding to public health threats		https://www.nuffieldbioethics.org/publication/ethics-tools-for-decision-makers-responding-to-public-health-threats/
Nuffield Council on Bioethics	2020	Research in global health emergencies: ethical issues. Short report		https://www.nuffieldbioethics.org/publication/research-in-global-health-emergencies-ethical-issues/
European Commission	2015	Ethics assessment in different fields. Public Health ethics		http://satoriproject.eu/media/2.c.5-Public-health-ethics.pdf
Mastroianni AC. (ed.), Kahn JP (ed.), Kass NE (ed.)	2019	The Oxford handbook of public health ethics		Oxford University Press
Nuffield Council on Bioethics	2007	Public health: ethical issues		https://cdn.nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/Public-health-ethical-issues.pdf
Shalev C.	2015	Reproductive Ethics / Encyclopedia of Global Bioethics		Springer Science + Business Media Dordrecht
Dalal AR	2015	Organ Transplantation / Encyclopedia of Global Bioethics	World Journal of Transplantation 5(2)	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4478599/
European Commission	2010	European textbook on ethics in research		https://op.europa.eu/lt/publication-on-detail/-

				/publication/12567a07-6beb-4998-95cd-8bca103fcf43
Kimsma GK.	2015	Euthanasia: Active		Springer Science + Business Media Dordrecht
Recommended reading				
Public Health Leadership Society	2002	Principles of the Ethical Practice of Public Health		https://www.apha.org/-/media/files/pdf/membergroups/ethics/ethics_brochure.ashx
Grill K, Dawson A.	2017	Ethical Frameworks in Public Health Decision-Making: Defending a Value-based and Pluralistic Approach	Health Care Analysis, 25 (4)	https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10728-015-0299-6
Iltis AS	2015	Organ Transplantation / Encyclopedia of Global Bioethics		Springer Science + Business Media Dordrecht